

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

2017



EDİTÖRLER

- Prof. Dr. Erdal HAMARTA
Prof. Dr. Coşkun ARSLAN
Doç. Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ
Doç. Dr. Onur KÖKSAL
Doç. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR

tarım
sosyal
güzel
sanatlar
beşeri
matematik
mühendislik
Spor
Eğitim
fen
doğa bilimleri
Health
Agriculture
Humanities
Physical
Engineering
Music
Social
Natural
Sciences
Sport



EĞİTİM ARAŞTIRMALARI

2017

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Erdal HAMARTA
Prof. Dr. Coşkun ARSLAN
Doç. Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ
Doç. Dr. Onur KÖKSAL
Doç. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR

Çizgi Kitabevi Yayınları
Eğitim Bilim

Genel Yayın Yönetmeni
Mahmut Arlı

©Çizgi Kitabevi
Aralık 2017

ISBN: 978-605-196-090-6
Yayıncı Sertifika No:17536

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -
EĞİTİM ARAŞTIRMALARI 2017

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Erdal HAMARTA
Prof. Dr. Coşkun ARSLAN
Doç. Dr. Sabahattin ÇİFTÇİ
Doç. Dr. Onur KÖKSAL
Doç. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR

Baskıya Hazırlık: Çizgi Kitabevi Yayınları
Tel: 0332 353 62 65- 66

Baskı: Sebat Ofset
Fevzi Çakmak Mh. Hacıbayram Cd. No: 57
Karatay/Konya - KTB. S. No: 16198

Cilt: Göksu Cilt

ÇİZGİ KİTABEVİ

Sahibiata Mah. M. Muzaffer Cad. | Alemdar Mah. Çatalçeşme Sk.
No:41/1 - Meram/Konya | No:42/2 - Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 0332 353 62 65 - 66 | Tel: 0212 514 82 93

www.cizgikitabevi.com

●●● / cizgikitabevi

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN DİSİPLİNLER ARASI ETKİNLİK UYGULAMALARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	1
İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİ VELİLERİNİN GÖRÜŞLERİ İŞİĞİNDA VELİ ZİYARETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN BİREYSELLİK VE DAYANIŞMA DEĞERİNE İLİŞKİN ALGILARI: NİZİP ÖRNEĞİ	13
FERNALD YÖNTEMİNİN HAFIF DÜZEY ZİHİNSEL ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN SESLİ OKUMA HATALARININ GİDERİLMESİNE ETKİSİ. 21	
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMININ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	30
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YALNIZLIK, PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ, ÖZNEL İYİ OLUŞ DÜZEYLERİNE ETKİSİ	38
GÖZLEMCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİNLEME/İZLEME BECERİSİNİ DEĞERLENDİRMEDE KULLANILAN ÖLÇME ARAÇLARI	45
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN SINIF İÇİ UYUM SORUNLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	51
ORTAÖĞRETİM 9. SINIF BİYOLOJİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ REVİZE BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE İNCELENMESİ	59
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTE YAŞAMINA UYUM DÜZEYLERİ (KONYA İLİ ÖRNEĞİ)	67
STANDART SAPMA KONUSUNDA ÖRNEK BİR DERS PLANI, UYGULAMASI VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	74
ÖĞRENCİLERİNİN RASYONEL SAYILARDA SIRALAMA YAPARKEN KULLANDIKLARI ÇÖZÜM YOLLARININ İNCELENMESİ	82
EVALUATION OF CONTENT OF SECONDARY SCHOOL 1st CLASS ENGLISH COURSE BOOKS IN THE LIGHT OF TEACHERS' OPINIONS	90
THE BIGGEST DILEMMA FOR FOREIGN LANGUAGE TEACHERS: ACQUISITION OR LEARNING?.....	96
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE BİR OYUNLAŞTIRMA ÖNERİSİ	102
ÖĞRETMENLER OKULA SERBEST KIYAFETLE GELMELİ Mİ?	111
Danışanın Güçlü Yönlerine Odaklanma: Çözüm Odaklı Terapi.....	116
ORTAÖĞRETİM FELSEFE DERSİ 2017 YILI ÖĞRETİM PROGRAMININ 10. SINIF DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	126
"KIZ ÇOCUĞU OKUMAZI", O ÇOCUK ARTIK ANNE OLDU	134
TÜRKİYE VE KAZAKİSTAN İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF MATEMATİK BAŞARI DURUMLARININ TIMSS SONUÇLARINA GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI	144
KARİYER KARARSIZLIĞIYLA BAŞ ETME STRATEJİLERİ ÖLÇEĞİ'NİN UYARLANMASI: ÖN BULGULAR	156
FeTeMM ALANLARINDA EĞİTİM ve KARİYER SEÇİMİ: SİSTEMLER KURAMI PERSPEKTİFİNDE BİR DEĞERLENDİRME	163
MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OLUMSUZ DEĞERLENDİRİLMİ KORKUSU	173
KİŞİLERARASI İLİŞKİLERDE ÇATIŞMA ÇÖZME	178
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FEN LABORATUVARI EĞİTİMLERİNDE MİKROSKOP ÇALIŞMALARININ ÖNEMİ.....	188
SAĞLIK (FORMASYON) ÖĞRETMEN ADAYLARININ SAĞLIK KAVRAMINA YÖNELİK DÜŞÜNCELERİNİN ANALİZİ	197
YABANCI DİL EĞİTİMİ ALAN VE ALMAYAN OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ İŞİTSEL MUHAKEME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	204
ÇOCUK GELİŞİMİ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ BENLİK SAYGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	209
ORTAÖĞRETİM 9-12. SINIF ÖĞRENCİLERİNDE SOKRATİK SORGULAMA BECERİ ÖLÇEĞİ GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMASI*	215
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL MEDYA ETİK PROFİLLERİ.....	224
OTANTİK LİDERLİK ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI.....	234
KADINLARDA EVLİLİK DOYUMUNUN KADINLARIN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ YALNIZLIK ALGILARI VE EŞ DEĞERLENDİRMELERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ.....	242
2013 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	250
MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BAŞARI YÖNELİMİ DÜZELERİNİN İNCELENMESİ	260

ORTAÖĞRETİM FELSEFE DERSİ 2017 YILI ÖĞRETİM PROGRAMININ 10. SINIF DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Yrd. Doç. Dr. Faruk MANAV

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, faruk-manav@hotmail.com

GİRİŞ

2017 yılı ortaöğretim felsefe dersi öğretim programı, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 17/07/2017 tarih ve 86 sayılı kararı uyarınca 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanacaktır (MEB, 2017a: 1624). Yine aynı kurulun 30/05/2017 tarih ve 53 sayılı kararı ile haftalık ders çizelgelerinde yapılan değişiklikle ise felsefe dersinin tüm okul türlerinde 10. ve 11. sınıflarda zorunlu olarak okutulacak olan derslerden olduğu kabul edilmiştir (MEB, 2017b: 1549-1565). Ortaöğretim felsefe dersi öğretim programı, bu nedenle 10. ve 11. sınıf olmak üzere iki ayrı kısımdan oluşmaktadır (MEB, 2017c).

Felsefe dersi öğretim programının 10. sınıfa ait olan kısmı toplamda 4 ünite ve 18 kazanımdan oluşmakta olup, bu kazanımların 3'ü felsefeyi tanıma, 4'ü felsefeyle düşünme, 7'si felsefenin konuları ve soruları, 4'ü ise felsefi akıl yürütme ve yazma ünitelerine aittir (MEB, 2017c: 21). Bu kazanımların dağılım oranları programda yer aldığı şekliyle (MEB, 2017c: 21) aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. 10. Sınıf Ünite, Kazanım Sayısı ve Süreleri

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre/Ders Saati	Oran (%)
Felsefeyi Tanıma	3	11	15
Felsefeyle Düşünme	4	13	18
Felsefenin Konuları ve Soruları	7	36	50
Felsefi Akıl Yürütme ve Yazma	4	12	17
TOPLAM	18	72	100

Felsefe dersi öğretim programının 10. sınıf kazanımlarının dağılımı incelendiğinde, en fazla kazanımın '*Felsefenin Konuları ve Soruları*' ünitesine ait olduğu dikkat çekmektedir. Toplam kazanım sayısının 7'sine sahip olan ve toplam ders saatinin yarısına karşılık gelen bu ünite, varlık felsefesi, bilgi felsefesi, bilim felsefesi, ahlak felsefesi, din felsefesi, siyaset felsefesi ve sanat felsefesinin konu ve sorularına ilişkin kazanım ve açıklamalarla şekillenen bir ünite olarak dikkat çekmektedir (MEB, 2017c: 25-26). Bu ünitenin kapsamı dikkate alındığında 8 ünitelerden oluşan 2009 felsefe dersi öğretim programının 58 kazanımının 50'sini kapsayan 7 ünitenin (MEB, 2009: 27-35) sıralaması değiştirilmiş, farklı bir versiyonu olduğu görülmektedir. Programın ilk ünitesi olan ve en az kazanıma ve ders saatine sahip olan '*Felsefeyi Tanıma*' ünitesi ise felsefenin anlamı, felsefi düşüncenin özellikleri, felsefenin hayattaki rolü gibi kapsama karşılık gelen kazanımlardan oluşmaktadır (MEB, 2017c: 23). Bu ünite de 2009 programının ilk ünitesi olan ve yine benzer bir kapsama sahip olup 8 kazanımın yer aldığı '*Felsefeyle Tanışma*' ünitesinin biraz daha sadeleştirilmiş şekli olduğu söylenebilir (MEB, 2009: 25-26). Programda yer alan ve toplamda 8 kazanımdan oluşan 2. ve 4. ünitenin, gerek kazanımları gerekse de açıklamaları dikkate alındığında, özellikle felsefenin daha pratiğe dönük yapısı, daha işlevselleştirilmesi ve her şeyden önemlisi felsefe yapma, metin analizi, felsefi yazma gibi becerileri kazandırmaya yönelik olmaları (MEB, 2017c: 24 ve 27) sebebiyle oldukça farklı ve olumlu sayılabilecek bir özelliğe sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bu program, henüz yeni ve uygulanmayan bir program olmasından dolayı, konuyla ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Sayılan bu özellikleri ile ön plan çıkan 2017 felsefe dersi öğretim programının 10. sınıfa ait olan kısmının kazanımları ve bu kazanımlara dayalı olarak yapılan açıklamaları temele alarak, programın bu kısmının olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada, öncelikle kazanımların portresi çıkarılmış, hangi alana ve düzeye ait oldukları belirlenmiştir. Daha sonra kazanımlarda tespit edilen olumsuz bulgular/sorunlar, detaylı olarak mercek altına alınmıştır.

¹ Bu çalışma, 18-21 Ekim 2017 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen II. INES Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Kazanımlarda tespit edilen sorunlardan sonra ise açıklamalarda bulunan sorunlar, analiz edilerek, bu sorunların hangi sıkıntılara yol açabilecekleri gösterilmeye çalışılmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışma nitel bir çalışma olup, çalışmadaki bulgular, doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Herhangi bir araştırma konusu ile ilgili kitap, dergi, rapor, arşiv gibi çeşitli yazılı kaynakların ya da video, fotoğraf gibi çeşitli materyallerin analiz edilmesine dayalı olan doküman incelemesi (Cansız Aktaş, 2015: 363) özellikle gözlem ve görüşme yapılamadığı durumlarda araştırmaya dâhil edilen dokümanlar ile bilgi elde edilen ve bazı araştırmalarda tek başına da kullanılabilen bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Bu bağlamda bu çalışmadaki veriler, öğretim programları, kurul kararları, makale, tez ve kitaplardan elde edilmiştir.

BULGULAR

2017 yılı ortaöğretim felsefe dersi öğretim programının 10. düzeyine ilişkin olarak elde edilen olumlu ve olumsuz bulgular aşağıdaki gibidir.

1. Kazanımların Yapısı

Programda yer alan kazanımlar hakkında olumlu ya da olumsuz izlenimler edinebilmek için yapılması gereken öncelikli iş, kazanımların hangi alana ait olduklarını ve düzeylerini belirlemektir. Çünkü "...program hedeflerini gerçekleştirme düzeyi olarak..." (Demirel, 2014: 34) görülen kazanımların, hangi özelliklere sahip olduğunu ortaya koymak, bir bakıma programın özelliklerini büyük ölçüde ortaya koymak anlamını taşımaktadır denilebilir. Bu çerçevede incelenen kazanımların alan ve düzeylerine ilişkin tablo aşağıdaki gibidir.

Ünite	Kazanım Sayısı	Kazanım ²	Alan/Düzye ³
Felsefeyi Tanıma	3	10.1.1. Felsefenin anlamını açıklar.	Bilişsel/kavrama
		10.1.2. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.1.3. Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar	Bilişsel/kavrama
Felsefeyle Düşünme	4	10.2.1. Akıl yürütme ve düşünmeye ilişkin kavramları açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.2.2. Akıl yürütme ve düşünmede dili doğru kullanmanın önemini açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.2.3. Bir konuyla ilgili sorular oluşturur	Bilişsel/sentez
		10.2.4. Felsefi bir fikrin ya da argümanın güçlü ve zayıf yönlerini analiz eder	Bilişsel/analiz
Felsefenin Konu ve Soruları	7	10.3.1. Varlık felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.3.2. Bilgi felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.3.3. Bilim felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.3.4. Ahlak felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.3.5. Din felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.3.6. Siyaset felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
		10.3.7. Sanat felsefesinin konusunu ve sorularını açıklar	Bilişsel/kavrama
Felsefi Akıl Yürütme ve Yazma	4	10.4.1. Felsefi akıl yürütme becerilerini diğer alanlarda uygular	Bilişsel/uygulama
		10.4.2. Felsefi bir metni analiz eder.	Bilişsel/analiz
		10.4.3. Verilen konu hakkında alternatif fikirler geliştirir	Bilişsel/sentez
		10.4.4. Bir konu hakkında felsefi bir deneme yazar	Bilişsel/sentez
Toplam	18		

Tabloya göre, programda yer alan 18 kazanımın, program geliştirmede aşamalı sınıflandırmada en yaygın olarak kullanılan ve davranışları basitten karmaşığa doğru sınıflandıran Bloom taksonomisine göre (Demirel, 2013: 96) yani, "zihinsel öğrenmelerin çoğunlukta olduğu..." (Demirel, 2014: 30)

² (MEB, 2017c: 23-27)

³ Kazanımların alanları ve düzeyleri Sönmez (2010) ve Demirel (2013)'e göre belirlenmiştir.

bilişsel alana ait oldukları görülmektedir. Bilişsel alanın basamakları ise sırasıyla “bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez, değerlendirme” (Demirel, 2014: 31) şeklindedir. Tamamı bilişsel öğrenmelere karşılık gelen bu kazanımlar, yine Bloom taksonomisine göre incelendiğinde ise 18 kazanımın 11’inin “...bilgi düzeyinde kazanılan davranışların öğrenci tarafından özümsemesi, kendine mal edilmesi, anlamının yakalanması...” (Sönmez, 2010: 67) gibi davranışların yer aldığı *kavrama* basamağında oldukları ve böylece kazanımların büyük çoğunluğunun Bloom taksonomisinin 2. Basamağına, yani daha alt düzeyde davranışları kazandırmaya yönelik kazanımlar oldukları göze çarpmaktadır. Bunların dışında 1 kazanımın “...bilgi ve kavrama basamağında kazandığı davranışlara dayanarak öğrenciden kendisi için yeni olan bir sorunu çözmesi...” (Sönmez, 2010: 73) ile ilgili olarak “yapma / çalıştırma / ilişki kurma / kullanma / hazırlama / hesaplama / ilkeyi uygulama / problem çözme” (Demirel, 2013: 101) gibi davranışların beklendiği *uygulama* basamağına, 2 kazanımın “analiz etme / karşılaştırma / şematik olarak gösterme / saptama / ayırtma / parçalara ayırma / anahtarlarını gösterme / bölümlere ayırma” (Demirel, 2013: 101) gibi davranış örüntülerinin beklendiği *analiz* basamağına, 3 kazanımın ise “...yenilik, özgünlük, buluş, icat, yaratıcılık gibi özellikler...” (Sönmez, 2010: 81) çerçevesinde öğrencilerden “birleştirme / yaratma / üretme / tasarlama / planlama / özetleme / sınıflama yapma / derleme / organize etme / geliştirme / yeniden düzenleme / örgütleme / karar verme / formüle etme” (Demirel, 2013: 102) gibi davranışların beklendiği *sentez* basamağına ait oldukları görülmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde ise öğrencilerden beklenen davranışların düzeyleri düşünüldüğünde, yapılacak olan felsefe öğretiminin niteliği konusunda soru işaretleri belirmektedir. Çünkü alt düzey davranışların yoğunlukta olduğu bir programda, zamanla bilginin merkezîleşmesi, öğrencilerin bu bilgileri ezberlemeye yönelmeleri ve derslerin ilgiden mahrum kalması gibi birtakım olumsuz durumların ortaya çıkması güçlü bir olasılık olarak görülmektedir. Bunu yaşamamak adına, kazanımların düzeylerinin yeniden gözden geçirilerek, basamaklarda daha dengeli bir dağılımın oluşturulması gerekmektedir.

2. Kazanımlarla İlgili Diğer Bulgular

Kazanımlar ile ilgili diğer noktaları belirginleştirmek için sırasıyla sorunlu görülen kazanımları incelemek en doğru yol olacaktır. Buna dayalı olarak incelenecek olan ilk kazanım, ilk ünitenin son kazanımıdır. “Felsefenin insan ve toplum hayatı üzerindeki rolünü örneklerle açıklar.” (MEB, 2017c: 23) şeklindeki kazanımın felsefeyle yeni tanışan öğrenciler için ilk üniteye yer alması sorunludur. Çünkü henüz felsefenin ne olduğunu tam olarak bilmeyen, konularını, sorularını, kavramlarını tam olarak kavramamış bireylerden felsefeyi hayatla ilişkilendirmelerinin beklenmesi doğru değildir. Bunun yerine böyle bir kazanıma son ünitelerde yer verilmesi, daha sağlıklı görünmektedir. Bunun da ötesinde Sönmez’in (2010: 29-32) belirttiği gibi, aday hedefler eğitim psikolojisi, eğitim felsefesi, eğitim sosyolojisi ve eğitim ekonomisi gibi süzgeçlerden geçirilerek, bunların birine uymayanların elenmesi ve sonrasında hazırbulunuşluk düzeyi, yatırım, yeni araç-gereç, yeni personel ve bilgi gibi girdi unsurlarına uymayanların atılarak gerçekleştirilecek hedeflerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu kazanımda öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin atlandığı görülmektedir.

2. ünitenin ilk kazanımı olan “Akıl yürütme ve düşünmeye ilişkin kavramları açıklar.” (MEB, 2017c: 24) şeklindeki kazanımda, felsefenin kapsamı dışına çıktığı, hatta mantık biliminin alanına girildiği görülmektedir. Ancak mantık, “...doğru ve düzgün düşünme formlarını inceleyen bilim dalıdır.” (Çüçen, 1999: 15) ve felsefenin özü itibarıyla düşünme ile ilgili bir disiplin olması (Cevizci, 2014a: 15) ya da mantığın bir bilim olarak felsefe öğrenmeye yardımcı olan bir disiplin olması (Çüçen, 2008: 37), mantığın konularının felsefenin alanına girecek şekilde kapsayıcılığını arttırmak anlamına gelmez. Eğer mantık-felsefe ilişkisine değinilmek isteniyorsa bunu yine felsefenin temel niteliklerini ön plana alacak şekilde gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle kazanımların felsefe alanının dışına çıkmayacak şekilde düzenlenmesi doğru olacaktır. Aksi halde kazanımların “...hangi konu içeriğiyle ilgili olarak gerçekleştirileceği belirtilmelidir.” (Sönmez, 2010: 40) kuralının gözden kaçırıldığı düşünülecektir.

Yukarıda bahsedilen sorunla ilgili olarak devam eden bir başka sorun ise 2. ünitenin 3. kazanımı “Bir konuyla ilgili sorular oluşturur.” (MEB, 2017c: 24) kazanımının 1. ve 2. kazanımlarla ilişkisiz gibi görünmesidir. Ünitenin 2. kazanımı da “Akıl yürütme ve düşünmede dili doğru kullanmanın önemini açıklar.” (MEB, 2017c: 24) şeklinde olup, aynen 1. kazanım gibi felsefeden ziyade daha çok mantık ile ilgili gibi görünmektedir. Üstelik 3. kazanım, bu kazanımlar gibi düşünmeyle değil, sorgulama ve soru

sorma eylemi ile ilgilidir. Bu kazanımın felsefi soru ve sorgulamanın farkını belirtmek için programa konulduğu görülmektedir. Gerçekten de “hiçbir felsefe sorusu, günlük yapıp etmelerin kaçınılmaz bir sonucu değildir.” (Uyur, 2013: 19) ve felsefenin soruları, bilimlerin sorularından yapı bakımından da farklı olan anlam ve değerler ile ilgili olan büyük nitelikteki sorulardır (Cevizci, 2014a: 28). Bu nedenle felsefi soruların sıradan sorulardan ayırt edilmesi ve bu soruların yol açtığı sorgulamanın ne olduğunun gösterilmek istenmesi oldukça önemlidir. Ancak bunu yaparken kazanımlar arasındaki “...birbirlerini destekler nitelikte olmalıdır.” (Sönmez, 2010: 41) ilkesinin gözden kaçırılmaması gerekmektedir.

2. ünitenin 4. kazanımına bakıldığında ise kazanımın felsefeyle yeni tanışanların gerçekleştiremeyeceği türden bir davranışa karşılık geldiği söylenebilir. “Felsefi bir fikrin ya da argümanın güçlü ve zayıf yönlerini analiz eder.” (MEB, 2017c: 24) ifadesinde geçen güçlü ve zayıf yönleri analiz etme davranışı, mesleği felsefe icra etmek olan kimselerin ya da doğrudan doğruya felsefe eğitimi alan kişilerin gerçekleştirebileceği türden bir davranış olarak nitelendirilebilir. Dolayısıyla bu kazanımda da aynen ilk ünitenin ilk kazanımında olduğu gibi öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin ihmal edildiği görülmektedir.

Programda yer alan ve ‘*Felsefenin Konuları ve Soruları*’ başlığını taşıyan 3. ünite 7 kazanımdan oluşan oldukça kapsamlı bir ünite olarak dikkat çekmektedir (MEB, 2017c: 25-26). Ancak bu kazanımların tamamının “...konusunu ve sorularını açıklar.” (MEB, 2017c: 25-26) şeklinde standart şekilde yazıldığı ve felsefenin disiplinlerine (Çüçen, 2008; Gündoğan, 2011; Bolay, 2012; Horner ve Westacott, 2013) karşılık gelecek şekilde ifade edildiği görülmektedir. Bu durum, kazanımların nitelikleri konusunda şüphe uyandırmakla birlikte, aynı üniteye çok yoğun bir içeriğin, basit düzeydeki davranışlar ile nasıl işleneceği konusunda soru işaretlerine sebep olmaktadır. Çünkü bahsi geçen alt disiplinlerin her birinin kapsamının aynı düzeyde olmadığı ve her biri için tek kazanımın yeterli olmayabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle ünitenin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Nitekim 2009 programında bu disiplinlerin gerek kazanım sayıları gerekse de ders saatleri arasındaki farklılık bu savı destekler niteliktedir. Bu farklılığı gösteren tablo 2009 programında yer aldığı şekliyle aşağıdaki gibidir (MEB, 2009: 10):

Üniteler	Kazanım Sayıları	Oran (%)	Süre/Ders Saati
1. Felsefeyle Tanışma	8	11	8
2. Bilgi Felsefesi	9	17	12
3. Varlık Felsefesi	7	17	12
4. Ahlak Felsefesi	10	17	12
5. Sanat Felsefesi	7	11	8
6. Din Felsefesi	5	7	6
7. Siyaset Felsefesi	6	10	7
8. Bilim Felsefesi	6	10	7
TOPLAM	58	100	72

Programda yer alan ve sorunlu olarak nitelendirilebilecek olan diğer kazanım ise 4. ünitenin son kazanımıdır. “Bir konu hakkında felsefi bir deneme yazar.” (MEB, 2017c: 27) şeklindeki kazanımın yine öğrenci seviyesinin çok üzerinde bir davranışa işaret eden bir kazanım olduğu ve yukarıda bahsedilen ilk ünitenin ilk kazanımı ve 2. ünitenin 4. kazanımıyla aynı ölçüde sorunlu olduğu söylenebilir. Bu kazanımı makul seviyeye getirmek için ise öğrencilerden felsefi deneme yazmalarını beklemek yerine, felsefi bir konu ya da kavram ile ilgili kompozisyon yazmaları yönünde bir kazanım eklemek gerekmektedir.

Kazanımlarla ilgili en dikkat çekici ve olumlu nitelik ise kuşkusuz, bazılarının önceki felsefe programlarında pek rastlanılmayan kazanımlar olmalarıdır. Bu kazanımlar, felsefenin doğasına uygun şekilde yazılan ve daha pratiğe dönük, daha işlevsel ve daha felsefi düşünme becerilerine dönük kazanımlardır. Bu açıdan ön plana çıkan ünite ‘*Felsefi Akıl Yürütme ve Yazma*’ adını taşıyan dördüncü ve son üniteye (MEB, 2017c: 27); felsefe dersinde kazanılan çeşitli akıl yürütme becerilerinin başka alanlarda kullanılabilmesi, felsefi niteliğe sahip olan bir metnin analiz edilmesi, farklı bakış açılarının kazandırılması ve geliştirilmesi ve seviyenin üzerinde olmasına rağmen, felsefi deneme yazma gibi beceri ve davranışların kazandırılmak istenmesi felsefe öğretimi açısından olumlu

ve önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Ancak bu olumlu özelliğin olumsuz dönüşmemesi için kazanımlarda revizyon yapmak gerekmektedir.

3. Açıklamalar ile İlgili Bulgular

Programda kazanımlara yönelik olarak yapılan açıklamalar geneli itibariyle kazanımların işaret ettiği kapsama karşılık gelmektedir. Ancak bazı noktalarda sorunlar tespit edilmiştir. Çalışmanın bu safhasında bu sorunlar sırasıyla irdelenecektir.

Programın ilk ünitesi olan ‘*Felsefeyi Tanıma*’ ünitesinin ilk kazanımına ilişkin olarak verilen “Çeşitli sorulardan (Bilgi nedir?, Bilinç nedir?, Öz bilinç nedir?) hareketle düşünmenin önemi ve gerekliliğinin tartışılması sağlanır.” (MEB, 2017c: 23) şeklindeki açıklamada bahsi geçen sorular, felsefenin temel soruları değildir. Çünkü felsefenin temelde varlık, bilgi ve değerler alanı üzerinde sorular geliştiren (Topdemir, 2008; Tunalı, 2010) bir disiplin olduğu düşünüldüğünde, açıklamada bahsi geçen bilinç ve öz bilinç ile ilgili soruların felsefe literatüründe ilk akla gelen sorular olmadığı da söylenebilir. Üstelik öz bilinç kavramı, Hegel düşüncesine ait bir kavram olup (Tatar, 2001; Özçınar, 2007), “...her şeyi kendi bilgisinin nesnesi haline getirme ve bildiği her şey aracılığıyla kendisini bilme yeteneği...” (Tatar, 2001: 308) olarak görülen oldukça spesifik bir kavramdır. Bu nedenle bu gibi sorular yerine, felsefe alanında daha bilindik ve genel soruların tercih edilmesi olası bir anlaşılma zorluğunun önüne geçmeye yetecektir.

Yine aynı kazanıma ilişkin verilen “Farklı düşünürlerin (Platon, Aristoteles, el-Kindi, Farabi, İbn-i Sina, I. Kant, K. Jaspers, Hilmi Ziya Ülken ve Takiyettin Mengüşoğlu) felsefe tanımlarına yer verilerek bu tanımların farklı noktalarının ayırt edilmesi sağlanır.” (MEB, 2017c: 23) açıklaması, kazanım ile çelişki içerisindedir. Çünkü açıklamanın ait olduğu kazanım yukarıda belirtildiği gibi kavrama düzeyinde bir kazanım iken, açıklamada öğrencilerin farklı noktaları ayırt etmesi beklenmektedir. Oysaki ayırt etme davranışı hem Demirel’e (2013: 101) hem de Sönmez’e (2010: 75) göre, analiz düzeyinde bir davranışa karşılık gelmektedir. Bu bakımdan açıklamanın kazanımın düzeyine göre yeniden yazılması gerekmektedir.

Bir başka sorunlu açıklama ise 2. ünitenin son kazanımına ait olan “Öğrencilerin gazete, dergi, televizyon haberleri, tartışma programları veya filmlerde geçen felsefi bir fikri tespit etmeleri ve bu fikri temellendiren argümanların güçlü ve zayıf yönlerini sınıf ortamında tartışmaları sağlanır.” (MEB, 2017c: 24) açıklamasıdır. Bu açıklama, görünürde felsefe dersinde öğrenilenlerin gündelik yaşamda kullanılabilmesine ve farklı alanlara da uygulanabilmesine bir örnek teşkil ediyormuş gibi görünmektedir. Ancak açıklamada bahsedilen yerlerde geçen fikirlerin ne kadar felsefi olduğu tartışmalı olduğu gibi öğrencilerden gerçekleşmesi neredeyse olanaksız bir davranışın yerine getirilmesinin beklendiği görülmektedir. Bu davranış, belki sadece felsefi niteliğe sahip olan bazı filmlerde (Akış, 2014; Serttek, 2013) gerçekleşmesi olanaklı olabilir ki, bu da öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyi dikkate alındığında oldukça zor görünmektedir. Bu nedenle bu açıklamanın yeniden değerlendirilmesi doğru olacaktır.

3. ünitenin ilk kazanımına ait olan “Felsefi bir metnin üzerinden varlık türlerinin sınıflandırılması sağlanır.” (MEB, 2017c: 25) biçimindeki açıklama, özellikle bu konuları kapsayan felsefi bir metnin nasıl bulunacağı konusunda sorun içermektedir. Felsefi literatürde varlık türleri Çüçen’e (2008: 217) göre; tin, madde, hem tin hem madde, fenomen ve varoluş olarak varlık şeklindedir. Ancak bu türlerin hepsini kuşatıcı bir felsefe metnini bulma işi, özellikle öğretmen açısından son derece zahmetli, zaman alıcı ve zor bir iştir. Bunun yerine açıklamanın daha kolay ulaşılabilecek bir metnin seçimine yönelik bir açıklamaya dönüştürülmesi gerekli görünmektedir. Üstelik kazanımın düzeyi yukardaki tabloda da görüldüğü üzere kavrama olmasına rağmen, açıklamada işaret edilen sınıflandırma davranışı, Sönmez’e (2010: 60) göre, bilgi düzeyine yani daha alt düzey bir davranışa karşılık gelmektedir. Bu nedenle kazanım ile açıklama arasındaki uyumun da sağlanması gerekmektedir.

3. üniteye buna benzer bir sorun ahlak felsefesi ile ilgili olan 4. kazanıma ait açıklamada yer almaktadır. “Felsefi bir metnin üzerinden yarar, mutluluk ve iyilik ilişkisinin yorumlanması sağlanır.” (MEB, 2017c: 25) şeklindeki açıklamada, yarar, mutluluk ve iyilik kavramlarını ve aralarındaki ilişkileri kapsayan bir

metni bulmak yine oldukça zordur. Ayrıca ahlakta yarar kavramı gündemde olduğunda akla ilk gelen akım yararçılıktır. Cevizci (2014b: 73-75), Bentham ve Mill'in öncülüğünü yaptığı bu akımın temel nosyonunun eylemin sonucunda ortaya çıkardığı fayda olduğunu belirterek, mutluluğun asli bir değere sahip olarak herkesin mutluluğunu gözeterek bir yapıya sahip olduğunu ve özellikle Bentham'da iyiliğin de başkalarının iyiliğini gözeterek şekillendiğini belirtmektedir. Özetle yararçı ahlak, en yüce iyi etrafında şekillenmekte, mutluluğu ise bir amaç olarak görmektedir (Özlem, 2014: 73). Bu bakımdan söz konusu açıklamanın yararçı ahlakın temel niteliklerine işaret eden bir metin istediğini söylemek yanlış olmayacaktır. O yüzden tek bir akıma saplanıp kalmak yerine başkaca ahlak görüşlerine işaret eden metinlere yer verilmesi doğru olacaktır.

Bahsi geçen sorunlar dışında programın açıklamaları yani içeriği konusunda dikkate değer başka bir soruna rastlanmamıştır. Bu bakımdan gerek kazanımlarla uyumu gerekse de felsefi literatür açısından sahip olduğu nitelikler bakımından kısmen olumlu sayılabilecek özellikte olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Gerçekleştirilen bu çalışmada 2017 yılı felsefe dersi öğretim programının 10. sınıf düzeyine ait olan kısmının taşıdığı özellikler nedeniyle her ne kadar 11. sınıf düzeyine ait olsa da 2009 programının farklı bir versiyonu olduğu tespit edilmekle birlikte, belli açılardan da oldukça farklı yönlerinin bulunduğu görülmüştür. Programın ilk ünitesi '*Felsefeyi Tanıma*' ile 3. ünitesi olan ve '*Felsefenin Konuları ve Soruları*' başlığını taşıyan ünitenin, 2009 programının tamamına karşılık geldiği ancak, kazanım sayıları ve konu ağırlıkları bakımından belirgin bir şekilde azalmanın gerçekleştiği bulgulanmıştır. Programın 2. ünitesi '*Felsefe ile Düşünme*' ve son ünitesi '*Felsefi Akıl Yürütme ve Yazma*' ise 2009 programında yer almayan bir şekilde felsefenin temel niteliklerine, felsefi düşünme ve sorgulama, felsefenin gündelik yaşamla ilişkisi, felsefenin başkaca alanlara uygulanması ve felsefi yazma gibi beceri ve davranışlara yer vermesi ile ön plana çıkmaktadır. Ancak programda gerek kazanımlarda gerekse açıklamalarda bazı sorunlar tespit edilmiştir. Bu sorunlardan ilki kazanımların büyük bir bölümünün bilişsel alanın kavrama düzeyine yani alt düzeyde davranışlara karşılık gelmesidir. Bu durum, programın uygulanma aşamasında zamanla programın olumlu niteliklerinin üzerini de örtebilecek bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Çünkü alt düzey davranışların çoğunlukta oluşu nedeniyle sınavlar da bu düzeylere göre yapılacağından, öğrencileri ezberle yönlendirmeye müsait bulunmaktadır. Nitekim Gündüz (2009) de gerçekleştirdiği çalışmasında, alt düzey öğrenmeleri ölçen soruların ezberle yönlendireceğini ve üst düzey öğrenmelerin de engellenebileceğini belirtmektedir. Bu nedenle kazanımların düzeylerindeki dengesiz dağılımın giderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Programın kazanımları ile ilgili tespit edilen diğer sorunlar ise şöyledir; ilk ünitenin son kazanımın öğrenci düzeyinin üzerinde olması, 2. ünitenin ilk kazanımının felsefe dersinin kapsamı dışında olması, 2. ünitenin 3. kazanımının önceki iki kazanımla ilgisinin olmaması, yine 2. ünitenin 4. kazanımının öğrenci düzeyinin üzerinde olması, 3. ünitenin kazanımlarının standart şekilde yazılması ve bunun yanı sıra çok geniş bir kapsama işaret etmeleri ve 4. ünitenin son kazanımının öğrencinin gerçekleştiremeyeceği türden bir davranış/beceriye karşılık gelmesidir.

Kazanımlara yönelik olarak yapılan açıklamalarda ise tespit edilen sorunlar şöyledir; ilk ünitenin ilk kazanımına dair verilen açıklamada tercih edilen soruların, felsefe literatüründe yer alan çok spesifik sorular olmaları, yine aynı kazanıma dair verilen başka bir açıklamanın kazanımın düzeyinin üzerinde bir davranışa işaret etmesi, 2. ünitenin son kazanımına ait olan bir açıklamanın öğrencilerin gerçekleştiremeyeceği türden bir ödeve işaret etmesi, 3. ünitenin ilk kazanımında bulunması istenen metnin neredeyse olanaksız oluşu, yine 3. ünitenin 4. kazanımına ait olan bir açıklamada bahsedilen metnin hem bulunmasının zor oluşu hem de açıklamanın sadece bir felsefi akıma işaret etmesidir.

ÖNERİLER

Çalışmada tespit edilen sorunlara yönelik olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

1. Programın kazanımlarının düzeylerinin dağılımlarının ilerde ortaya çıkması muhtemel sorunları önlemek adına yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.
2. Özellikle gerçekleşmesi çok zor olan ve öğrenci düzeyinin çok üzerinde kazanımlar çıkarılarak, bunların yerine daha makul ölçüde kazanımlar eklenmelidir.
3. Kazanımlar arasındaki uyum ve aşamalılık sağlanmalıdır.
4. Felsefe dersi kapsamı dışında olan kazanımlar, kapsama karşılık gelecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.
5. Açıklamalarda yer alan sorunlar giderilmelidir.

Bu öneriler gerçekleştiğinde çok daha işlevsel, daha dikkat çekici ve verimli bir şekilde uygulanma olanağına sahip olan bir programın ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akış, Y. (2014). Ingmar Bergman'ın *Yedinci Mühür*'ü ve Kierkegaard'ın sessizlik sanatı üzerine. *Özne Felsefe ve Bilim Yazıları*, (20), 51-58.
- Bolay, S. H. (2012). *Felsefeye giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Cansız Aktaş, M. (2015). Nitel veri toplama araçları. İçinde M. Metin (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (337-371). Ankara: Pegem Akademi.
- Cevizci, A. (2014a). *Felsefeye giriş*. İstanbul: Say Yayınları.
- Cevizci, A. (2014b). *Etik ahlak felsefesi*. İstanbul: Say Yayınları.
- Çuçen, A. K. (1999). *Mantık*. Bursa: Asa Kitabevi.
- Çuçen, A. K. (2008). *Felsefeye giriş*. Bursa: Asa Kitabevi.
- Demirel, Ö. (2013). *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gündoğan, A. O. (2011). *Felsefeye giriş*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Gündüz, Y. (2009). İlköğretim 6, 7, ve 8. sınıf fen ve teknoloji sorularının ölçme araçlarına ve Bloom'un bilişsel alan taksonomisine göre analizi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 150-165. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/146318> adresinden 04.11.2017'de erişildi.
- Horner, C. ve Westacott, E. (2013). *Felsefe aracılığıyla düşünme*. (Ahmet Arslan, çev.). Ankara: Phoenix Yayınevi.
- MEB. (2009). *Felsefe dersi öğretim programı*. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> adresinden 30.05.2014'te erişildi.
- MEB. (2017a). Karar sayısı: 86. *Tebliğler Dergisi*, 80 (2718), 1624. <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/85> adresinden 04.11.2017'de erişildi.
- MEB. (2017b). Karar sayısı: 53. *Tebliğler Dergisi*, 80 (2717), 1548-1571. <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/85> adresinden 04.11.2017'de erişildi.
- MEB. (2017c). *Ortaöğretim felsefe dersi öğretim programı*. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=197> adresinden 12.09.2017'de erişildi.

- Özçınar, Ş. (2007). *Kendinin-bilinci ve öteki diyalektiği: Hegel felsefesinde bilincin dolayımı ve nesnelleşmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özlem, D. (2014). *Etik ahlak felsefesi*. İstanbul: Notos Kitap.
- Serttek, G. E. (2013). Persona: Yüzün anlamı. *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi)*, (16), 29-40. <http://www.flsfdergisi.com/sayi16/29-40.pdf> adresinden 02.11.2017’de erişildi.
- Sönmez, V. (2010). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tatar, B. (2001). Hegel’in zihin fenomenolojisi’nde “arzu” (desire) kavramı üzerine bazı düşünceler. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (12-13), 307-317. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/omuifd/article/view/5000073524/5000067783> adresinden 02.11.2017’de erişildi.
- Topdemir, H. G. (2008). *Felsefe*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tunalı, İ. (2010). *Felsefeye giriş*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Uygur, N. (2013). *Felsefenin çağrısı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Yıldırım A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık

İLGİLİ MAKAMA

1991 tarihinde kurulmuş olan Çizgi Kitabevi Yayınları, başta felsefe, genel Türk tarihi, eğitim bilimleri, coğrafya, edebiyat ve sosyoloji olmak üzere birçok kategoride telif ve çeviri kitaplar yayınlamış, yayınlarının birçoğu üniversitelerde ders kitabı olarak okutulmuş ve halen okutulmaktadır. Çizgi Kitabevi, yurt içinde kitap dağıtım ve satışıyla uğraşan birçok kuruluşla anlaşmalar yaptığı gibi, dünyanın hemen her ülkesindeki okuyuculara kitap temin eden uluslararası kuruluşlarla da temasa geçmiş ve Çizgi Kitabevi Yayınları'nın bu siteler vasıtasıyla dünya çapında okuyuculara ulaştırılması konusunda gerekli görüşmeleri yapmıştır. Yayınlarımızın birçoğu başta Harvard Üniversitesi gibi uluslararası üniversitelerin kütüphanelerinde ve milli kütüphanelerde bulunmaktadır.

Yayınevimiz uluslararası dağıtım ağına dahildir.

Yayınevimizi ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtip satışını yapan büyük kuruluşlardan bazıları şunlardır:

- Amazon.co.uk
- Abebooks.co.uk
- Librabooks.com
- Kitapyurdu.eu
- İdefix.com
- dr.com.tr
- tvek.com.tr
- babel.com
- kitapyurdu.com
- pandora.com.tr

Ayrıca worldcat.org ve google.books'da Çizgi Kitabevi Yayınları tanıtılmaktadır.

Aşağıda bazı kuruluş ve uluslararası üniversitelerin kütüphane linkleri verilmiştir;

OCLC - WORLDCAT (Online Kütüphane Merkezi)

http://www.worldcat.org/search?qt=worldcat_org_all&q=cizgi+kitabevi

Harvard Üniversitesi

http://hollis.harvard.edu/primo_library/libweb/action/dlSearch.do?institution=HVD&vid=HVD&tab=everything&search_scope=everything&mode=Basic&onCampus=false&displayMode=full&highlight=true&query=any%2Ccontains%2C%C3%A7izgi+kitabevi&displayField=all&pcAvailabiltyMode=true&bulkSize=30

Oxford Üniversitesi

http://solo.bodleian.ox.ac.uk/primo_library/libweb/action/search.do?fn=search&ct=search&initialSearch=true&mode=Basic&tab=local&indx=21&dum=true&srt=rank&vid=OXVU1&frbg=&tb=t&vl%28freeText0%29=cizgi+kitabevi&scp.scps=scope%3A%28OX%29&vl%28516065169UI1%29=all_items&vl%281UIStartWith0%29=contains&vl%28254947567UI0%29=any&vl%28254947567UI0%29=title&vl%28254947567UI0%29=any

Toronto Üniversitesi

https://search.library.utoronto.ca/search?Ntx=mode+matchallpartial&Nu=p_work_normalized&N=6962&Np=1&Ntt=%C3%A7izgi%20kitabevi&Ntk=Anywhere

Cambridge Üniversitesi

http://idiscover.lib.cam.ac.uk/primo-explore/search?query=any,contains,%C3%A7izgi%20kitabevi&tab=cam_lib_coll&search_scope=CAM_ALL&vid=44CAM_PROD&lang=en_US&offset=0

LMU Munich Üniversitesi

https://opac.lib.uni-muenchen.de/TouchPoint/search.do;jsessionid=F1A9C505403F60CE38AD4447EADA57D8?methodToCall=submit&searchCategories%5B0%5D=-1&searchHistory=&CSid=1097N178Se98de11e6c47b069d45acb6d5312ab14a34ecb4e&refine=true&refineField=-1&tab=tab1&View=sunrise&refineHitListName=2_&refineQuery=%C3%A7izgi+kitabevi&submitSearch=Suchen&refineType=new

Kaliforniya Teknoloji Üniversitesi

<http://eds.a.ebscohost.com/eds/results?sid=c654e4bc-dfe5-4745-9fdaf7fe5dc0477c%40sessionmgr4009&vid=0&hid=4111&bquery=%C3%A7izgi+kitabevi&bdata=JnR5cGU9MCZzaXRIPWVkcyc1saXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d>

Stanford Üniversitesi

https://searchworks.stanford.edu/?utf8=%E2%9C%93&search_field=search&q=%C3%A7izgi+kitabevi

ETH Zürich Üniversitesi

[http://www.library.ethz.ch/primo_library/libweb/action/search.do?fn=search&ct=search&tab=default_tab&vl\(freeText0\)=%C3%A7izgi%20kitabevi&backFromPreferences=true](http://www.library.ethz.ch/primo_library/libweb/action/search.do?fn=search&ct=search&tab=default_tab&vl(freeText0)=%C3%A7izgi%20kitabevi&backFromPreferences=true)

Kolombiya Üniversitesi

https://clio.columbia.edu/?q=%C3%A7izgi+kitabevi&datasource=quicksearch&search_field=all_fields&search=true

TBMM KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI

https://kutuphane.tbmm.gov.tr/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=ccl=an%3A502900&sort_by=relevance_desc&limit=se:%C3%87izgi%20Kitabevi%20Yay%C4%B1nlar%C4%B1

Bilgi edinilmesi rica olunur.

ÇİZGİ KİTABEVİ YAYINLARI

ÇİZGİ KİTABEVİ

Ömer ARLI

Sahibata Mah. Mimar Muzaferi Cad.
Helvacıoğlu Apt. 4/1 Meram / KONYA
Mevlana V.D. 3993 1751 200 Tic.Sicil No: 42/91639